

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ВЪЗРАЖДАНЕ - 2013 г.”
гр. Рудозем, ул. „Васил Априлов”, обл. Смолян,
общ. Рудозем

У С Т А В
НА
НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ

По своята същност и историческа даденост народните читалища носят в себе си първичния образ на гражданското общество. Народните читалища са едни от първите и най-старите организирани структури на Гражданското общество в България. През годините те се превръщат в най-масовата и разпространена форма, призвана да задоволява културните потребности на населението по места.

Читалищата са безспорно припознати от българското общество като устойчиви културни институции, които имат специфична мисия за съхранение и развитие на традиционните ценности на нацията.

Добрата правна рамка за българските читалища е предпоставка за пълноценното продължаване на мисията на тези организации като пазители на националната култура и идентичност в контекста на предизвикателствата на днешния ден, свързани с новите информационните технологии, модерните средства на комуникация и глобално общуване.

Читалищата имат предимството на институция, която е неизменна в облика на страната – и когато се представя българската национална традиция и идентичност, и когато се чертае стратегията за бъдещото развитие. Тази позиция корени не само във вековното развитие на тази изконна българска институция, но преди всичко в жизнената устойчивост на идеите, които тя носи.

ГЛАВА ПЪРВА

ОБЩИ ПРИЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Народното читалище е традиционно самоуправляващо се културно просветено сдружение в населеното място, което изпълнява и държавни културно-просветни задачи. В дейността на читалището могат да участват всички физически лица без оглед на ограничения на възраст и пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание.

(1) Читалището е юридическо лице с нестопанска цел.

Чл. 2. (1) Целите на народното читалище са да задоволяват потребностите на гражданите, свързани с:

1. Развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователна дейност на населеното място;
2. Запазва обичаите и традициите на българския народ;
3. Разширява знанията на гражданите и ги приобщава към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата;
4. Възпитава и утвърждава националното съзнание;
5. Осигуря достъп до информация;

(2) За постигане на целите по ал. 1 читалището извършва основни дейности като:

1. Урежда и поддържа библиотеки, читални, фото-, фоно-, филмо- и видеотеки, както и създава поддръжане на електронни информационни мрежи;
2. Развива и подпомага любителското художествено творчество;

3. Организира школи, кръжоци, курсове, клубове, кина и видео – показ, празненства, концерти, чествания и младежки дейности;
4. Събира и разпространява знания за родния край;
5. Създава и съхранява музейни колекции съгласно Закона за културното наследство;
6. Предоставя компютърни и интернет услуги;
7. Осигурява достъп до информация;
8. Създава и поддържа електронни информационни мрежи;
9. Младежки дейности;

(3) Народното читалище може да развива и допълнителна стопанска дейност, свързана с предмета на основната дейност, в съответствие с действащото законодателство, като използва приходите от нея за постигане на определените в устава цели.

Народното читалище не разпределя печалба.

(4) Народното читалище няма право да предоставя собствено или ползвано от тях имущество възмездно или безвъзмездно за:

1. Хазартни игри и нощни заведения;
2. Дейност на нерегистрирани по Закона на вероизповеданията религиозни общности и юридически лица с нестопанска цел на такива общности;
3. Постоянно ползване от политически партии и организации;
4. На председателя, секретаря, членовете на настоятелството и проверителната комисия и на членовете на техните семейства.

Чл. 3. (1) Народното читалище може да се сдружава за постигане на своите цели, за провеждане на съвместни дейности и инициативи при условията и по реда на закона.

(2) Читалищните сдружения нямат право да управляват и да се разпореждат с имуществото на народното читалище, които са техни членове.

ГЛАВА ВТОРА

УЧРЕДЯВАНЕ НА ЧИТАЛИЩА, ЧИТАЛИЩНИ СДРУЖЕНИЯ ЧИТАЛИЩА

Чл. 4. (1) Читалище могат да учредяват най-малко 50 дееспособни физически лица за селата и 150 – за градовете, които вземат решение на учредително събрание.

Народно читалище „Възраждане-2013“ гр. Рудозем е учредено на 10.03.2013 г.

(2) Учредителното събрание приема устава на читалището и избира неговите органи. Уставът урежда:

1. наименованието;
2. седалището;
3. целите;
4. източниците на финансиране;
5. органите на управление и контрол, техните правомощия, начина на избирането им, реда на свикването им и за вземане на решения;
6. начина за приемане на членове и прекратяване на членството, както и реда за определяне на членския внос.

(3) Читалището може да открива клонове в близки квартали, жилищни райони и села, в които няма други читалища.

Чл. 5. Народно читалище „Възраждане-2013“ гр. Рудозем, ул. „Васил Априлов“ е регистрирано в Окръжния съд с §2 от преходните заключителни разпоредби и в МК в съответствие чл.10, ал.1, 2 от Закона за народните читалища с Удостоверение за вписване в регистъра на народните читалища №3590 /21.10.2014 София.

- Изменен с Решение на Общото събрание, съгласно Протокол от 05.12.2020 г.

Чл. 6. Всяка промяна на вписаните в съдебния регистър обстоятелства се заявява в съда в съответствие с чл.9, ал.4 от ЗНЧ

- Заменен с Решение на Общото събрание, съгласно Протокол от 05.12.2020 г.

ГЛАВА ТРЕТА

УПРАВЛЕНИЕ

Чл. 7. (1) Членовете на читалището са индивидуални, колективни и почтени.

(2) Индивидуалните членове са българските граждани. Те биват действителни и спомагателни:

1. Действителните членове са лица, навършили 18 години, които участват в дейността на читалището, редовно плащат членски внос и имат право да избират и да бъдат избирани;

2. Спомагателните членове са лица до 18 години, които нямат право да избират и да бъдат избирани; те имат право на съвещателен глас.

(3) Колективните членове съдействат за осъществяване целите на читалището, подпомагат дейностите, поддържането и обогатяването на материалната база и имат право на един глас в общото събрание. Колективни членове могат да бъдат:

1. професионални организации

2. стопански организации

3. търговски дружества

4. кооперации и сдружения;

5. културно-просветни и любителски клубове и творчески колективи.

(4) Почетни членове могат да бъдат български и чужди граждани с изключителни заслуги за читалището.

Чл. 8. Органи на читалището са общото събрание, настоятелството и проверителната комисия.

Чл. 9. (1) Върховен орган на читалището е общото събрание.

(2) Общото събрание на читалището се състои от всички членове на читалището, имащи право на глас.

Чл. 10. (1) Общото събрание:

1. изменя и допълва устава;

2. избира и освобождава членовете на настоятелството, проверителната комисия и председателя;

3. приема вътрешните актове, необходими за организацията на дейността на читалището;

4. изключва членове на читалището;

5. определя основните насоки на дейността на читалището;

6. взема решение за членуване или за прекратяване на членството в читалищно сдружение;

7. приема бюджета на читалището;

8. приема годишния отчет до 30 март на следващата година;

9. определя размера на членския внос;

10. отменя решения на органите на читалището;

11. взема решения за откриване на клонове на читалището след съгласуване с общината;

12. взема решение за прекратяване на читалището;

13. взема решение за отнасяне до съда на незаконосъобразни действия на ръководството или отделни читалищни членове.

(2) Решенията на общото събрание са задължителни за другите органи на читалището.

Чл. 11. Редовно общо събрание на читалището се свиква от настоятелството най-малко веднъж годишно.

Извънредно общо събрание може да бъде свикано по решение на настоятелството, по искане на проверителната комисия или една трета от членовете на читалището с право на глас могат да свикат извънредно общо събрание от свое име.

- (1) Поканата за събрание трябва да съдържа дневния ред, датата, часа и мястото на провеждането му и кой го свиква. Тя трябва да бъде връчена не по-късно от 7 дни преди датата на провеждането. В същия срок на вратата на читалището и на други общодостъпни места в общината, където е дейността на читалището, трябва да бъде залепена поканата за събрание.
- (2) Общото събрание е законно, ако присъстват най-малко половината от имащите право на глас членове на читалището. При липса на кворум събрание се отлага с един час. Тогава събрание е законно, ако на него присъстват не по-малко от една трета от членовете при редовно общо събрание и не по-малко от половината плюс един от членовете при извънредно общо събрание.
- (3) Решенията по чл. 10, ал. 1, 4, 10, 11, и 12 се вземат с мнозинство най-малко две трети от всички членове.
- (4) Две трети от членовете на общото събрание на народното читалище могат да предявят иск пред окръжния съд по седалището на читалището за отмяна на решение на общото събрание, ако то противоречи на закона или устава.
- (5) Искът се предявява в едномесечен срок от узнаването на решението, но не по-късно от една година от датата на вземане на решението.

Чл. 12. (1) Изпълнителен орган на читалището е настоятелството, което се състои най-малко от трима членове, избрани за срок до 3 години. Същите да нямат роднински връзки по права и съребрена линия до четвърта степен.

(2) Настоятелство:

1. Свиква общото събрание;
2. Осигурява изпълнението на решенията общото събрание;
3. Подготвя и внася в общото събрание проект за бюджет на читалището и утвърждаващата му;
4. Отчита дейността си пред настоятелството;
5. Сключва и прекратява трудовите договори със служителите съобразно бюджета на читалището и въз основа решение на настоятелството.
6. Назначава секретаря на читалището и утвърждава длъжностната му характеристика.
7. Приема годишни планове за работа на читалището и програмите на отделните колективи;
8. Взема решения за стопанисване на читалищното имущество за придобиване на недвижимо имущество, за отдаване на имущество под наем или в аренда, за определяне размера на таксите, наемите, арендните вноски, за образуване и управление на целеви фондове, в т.ч. и в изпълнение на дарения.
9. Взема решение за морално и материално стимулиране и поощряване на читалищни членове и дейци, работещи в читалището.

(3) Настоятелството се свиква на заседание веднъж на тримесечие. При необходимост на тях могат да се канят и други читалищни членове и служители или членове на Проверителната комисия. Настоятелството взема решения с мнозинство повече от половината от членовете си.

Чл. 13 Председателят на читалището:

1. Председателят на читалището се избира пряко от общото събрание за три години въз основа на чл. 17 от ЗНЧ.
2. Председателят представлява читалището.
3. Свиква и ръководи заседанията на Настоятелството и председателства общото събрание.
4. Сключва и прекратява трудовите договори със служителите, съобразно бюджета на читалището и въз основа на решение на Настоятелството. Сключва и прекратява трудовия договор със секретаря въз основа на решение на Настоятелството и контролира работата му по текущата дейност. Изготвя длъжностната му

характеристика.

5. Отчита дейността си пред настоятелството.

6. Издава заповеди свързани с организиране изпълнението на решенията на Общото събрание и съгласно действащото законодателство на Република България

Чл. 14

(1) Секретарят на читалището организира изпълнението на решенията на настоятелството, включително решенията за изпълнението на бюджета;

а. организира текущата основна и допълнителна дейност;

б. отговаря за работата на щатния и хонорувания персонал;

в. представлява читалището заедно и поотделно с председателя.

(2) Секретарят не може да е в роднински връзки с членовете на настоятелството и на проверителната комисия по права и по сребрена линия до четвърта степен, както и да бъде съпруг/съпруга на председателя на читалището.

(3) Читалището да се представлява както от председателя на Настоятелството, така и от секретаря – заедно и поотделно.

Чл. 15.

(1) Проверителната комисия се състои от 3 членове, избрани за 3 години. Не могат да бъдат членове лица, които са в трудовоправни отношения с читалището или са роднини на членове на Настоятелството на председателя и секретаря по права линия, съпрузи, братя, сестри и роднини по сватовство от първа степен.

(2) Проверителната комисия осъществява контрол върху дейността на Настоятелството, председателя и секретаря на читалището по спазване на Закона, Устава и решенията на общото събрание

(3) При констатиране на нарушения, Проверителната комисия уведомява общото събрание на читалището, а при данни за извършено престъпление - органите на прокуратурата.

(4) Комисията взема решения с мнозинство повече от половината.

Чл.16

Когато поради смърт, трайна физическа невъзможност или подаване на оставка, председателят на читалището престане да изпълнява задълженията си, или когато поради същите причини Настоятелството или Проверителната комисия останат с по-малко членове от предвидените в чл.21, ал.1 и чл.22 и чл.24, в срок от два месеца Общото събрание избира нов Председател или попълва състава на съответния орган.

Чл.17

Не могат да бъдат избирани за членове на Настоятелството и Проверителната комисия и за секретар лица, които са осъждани на лишаване от свобода за умишлени престъпления от общ характер.

Чл. 18

Членовете на настоятелството, включително председателят и секретарят, подават декларации за конфликт на интереси при условията и по реда на Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси. Декларациите се обявяват на интернет страницата на читалището.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ИМУЩЕСТВЕНО ФИНАНСИРАНЕ

Чл. 19. Имуществото на читалището се състои от право на собственост и от други вещни права, вземания, ценни книжа, други права и задължения

Чл. 20. Читалището може да получава и допълнителна субсидия;

Чл. 21. Читалището набира средства от следните източници:

1. Членски внос;

2. Културно-просветна и информационна дейност;

3. Субсидия от държавния и общинските бюджети;
4. Наеми от движимо и недвижимо имущество;
5. Дарения и завещания;
6. Такси за участие в курсове и школи;
7. Други приходи.

Чл. 22. С решение на общинския съвет читалищата могат да се финансират допълнително над определената по ал. 1 субсидия със средства от собствените приходи на общината.

Чл. 23. Гласуваната от общинския съвет субсидия за народните читалища, определена на основата на нормативи и по реда на ал. 2, не може да се отклонява от общината за други цели.

Чл. 24. (1) Предвидените по държавния и общинския бюджет средства за читалищна дейност се разпределят между читалищата от комисия с участието на представител на съответната община, на всяко читалище от общината и се предоставят на читалищата за самостоятелно управление.

(2) При недостиг на средства за ремонта и поддръжката на читалищна сграда средствата се осигуряват от общинския съвет.

Чл. 25. (1) Читалищата не могат да отчуждават недвижими вещи и да учредяват ипотека върху тях.

(2) Движими вещи могат да бъдат отчуждавани, залагани, бракувани или заменени с по-доброкачествени само по решение на настоятелството.

Чл. 26. Недвижимото и движимото имущество, собственост на читалищата, като и приходите от него не подлежат на принудително изпълнение освен за вземания, произтичащи от трудови правоотношения.

Чл. 27.

(1) Читалищното настоятелство изготвя годишен отчет за приходите и разходите, който се приема от общото събрание.

(2) Отчетът за изразходваните от бюджета средства се представя в общината, на чиято територия се намира читалището.

Чл. 28 а (1) Председателите на народните читалища на територията на съответната община ежегодно в срок до 10 ноември представят на кмета предложения за своята дейност през следващата година.

(2) Кметът на общината внася направените предложения в общинския съвет, който приема годишна програма за развитие на читалищната дейност в съответната община.

(3) Програма по ал. 2 се изпълнява от читалищата въз основа на финансово обезпечени договори, сключени с кмета на общината.

(4) Председателят на читалището представя ежегодно до 31 март пред кмета на общината и общински съвет доклад за осъществените читалищни дейности в изпълнение на програма по ал. 2 и за изразходваните от бюджета средства през предходната година.

(5) Докладните по ал. 4 на читалищата на територията на една община се обсъждат от общинския съвет на първото открито заседание след 31 март с участието на представителите на народните читалища – вносители на докладните.

ГЛАВА ПЕТА

ПРЕКРАТЯВАНЕ

Чл. 29. (1) Читалището може да бъде прекратено по решение на общото събрание, вписано в регистъра на окръжния съд. То може да бъде прекратено с ликвидация или по решение на окръжния съд, ако:

1. Дейността му противоречи на закона, устава и добрите нрави;
2. Имуществото му не се използва според целите и предмета на дейността на читалището;
3. Е на лице трайна невъзможност читалището да действа или не развива дейност за период две години; в тези случаи министърът на културата изпраща сигнал до прокурора за констатирана липса на дейност на читалище;
4. Не е учредено по законовия ред;
5. Е обявено в несъстоятелност.

(2) Прекратяването на читалището по решение на окръжния съд може да бъде поставено по искане на прокурора, направено самостоятелно или след подаден сигнал от Министъра на културата.

(3) Прекратяването на читалището по искане на прокурора се вписва служебно.

Чл. 30. Читалищното сдружение, в което е членувало прекратеното читалище, не може да претендира за разпределянето на имуществото на това читалище.

Чл. 31. За неуредените в този закон случаи се прилага Законът за юридическите лица с нестопанска цел.

ГЛАВА ШЕСТА

АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 32. Председател и/или секретар на читалище, който предостави имущество в нарушение на чл. 3, ал. 4, се наказва с глоба в размер от 500 до 1000 лв. и с лишаване от право да заема изборна длъжност в читалището за срок от 5 години.

Чл. 33. Председател на читалище или представляващ читалищно сдружение, който не заяви вписване в регистъра на читалищата или читалищните сдружения в срока по чл. 10, ал. 3, се наказва с глоба от 150 до 300 лв.

Чл. 34. Председател на читалище, който не представи доклад за изпълнението на читалищните дейности и за изразходваните от бюджета средства в срока по чл. 26 а, ал. 4, се наказва с глоба от 150 до 300 лв.

Чл. 35. (1) Нарушенията се установяват с актове на:

1. Оправомощени от министъра на културата длъжностни лица – за нарушения по чл. 31;
2. Кмета на съответната община или оправомощени от него длъжностни лица – за нарушения по чл. 30 и 32.

(2) Наказателните постановления се издават от министъра на културата или от оправомощен от него заместник-министър, съответно от кмета на общината.

(3) Съставянето на актовете, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

(4) Събраните глоби за нарушения по чл. 31 се внасят в Национален фонд „Култура“.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. Читалището има кръгъл печат, надпис Народно читалище „Възраждане-2013” гр. Рудозем, обл. Смолян
2. Празник на читалището е 24.05/двадесет и четвърти май/
3. Първи март е рождената дата на читалището и ден на самодееца. Този устав е изработен въз основа на Закона за народните читалища Доп. – ДВ, бр. 42 от 2009 год.
4. Този устав е приет на събрание на читалището състояло се на 10.03.2013 г.
5. Уставът е изменен на Общо събрание на читалището състояло се на 05.12.2020 г.